

Título: EL DESARROLLO DE LA COMPETENCIA PLURILINGÜE EN CONTEXTOS ESCOLARES MULTILINGÜES: ESTUDIO DE LA MOVILIZACIÓN DE RECURSOS Y DE LA PERSPECTIVA DIDÁCTICA.

Nombre: Rosselló Lozano, Virginia

Universidad: Universidad de las Illes Balears

Departamento: Filología española, moderna y clásica

Fecha de lectura: 28/07/2017

Programa de doctorado: Programa Oficial de Doctorado en Lenguas y Literaturas Modernas

Dirección:

- > **Director:** Artur Noguero Rodríguez
- > **Director:** PEDRO GUIJARRO FUENTES

Tribunal:

- > **presidente:** MARIA JUAN GARAU
- > **secretario:** Manuel Antonio Tost Planet
- > **vocal:** DOLORS MASATS VILADOMS

Descriptores:

- > LENGUAS
- > LINGÜÍSTICA
- > ENSEÑANZA DE LENGUAS
- > LINGÜÍSTICA APLICADA

El fichero de tesis ya ha sido incorporado al sistema

Localización: BIBLIOTECA EDIFICIO RAMON LLULL

Resumen: RESUMEN

Nuestra tesis doctoral pretende investigar la manera en que se desarrolla la competencia plurilingüe en contexto escolar. Para ello vamos a describir de una parte, las estrategias y recursos que un conjunto de alumnos utilizan al enfrentarse a actividades multilingües y de otra, la visión del profesorado al adoptar un enfoque que supone trabajar con varias lenguas.

En aras de conseguir nuestro objetivo pondremos en práctica una didáctica del plurilingüismo, concretizada a través de los enfoques plurales de las lenguas. De manera específica, nos acogeremos al paradigma de *éveil aux langues* y de la intercomprensión de lenguas de la misma familia.

Varios aspectos caracterizan la competencia plurilingüe: la existencia de un único repertorio constituido por todas las lenguas que a diferentes niveles conoce el hablante, la movilización de recursos encargados de su gestión y el despertar de una consciencia metalingüística. Nuestra investigación se articula en base a estos elementos, que describimos una vez fomentada la emergencia de la citada competencia.

Así, analizaremos los conocimientos lingüísticos y no lingüísticos que solicitan estudiantes de diferentes etapas educativas, al utilizar, en el marco de sus asignaturas curriculares, lenguas que desconocen. También pondremos atención a los efectos que provoca la manipulación lingüística, como la activación de habilidades intercomprensivas y la reflexión sobre las lenguas puestas en juego.

Más allá del estudio del discurso de los alumnos, también analizamos la perspectiva docente al poner en práctica un enfoque que contempla la diversidad lingüística. A través del trabajo colaborativo entre profesores e investigadores, se revelan las cuestiones más relevantes de lo que supone la adopción de un tal paradigma, como los principales obstáculos, la metodología utilizada o el dominio lingüístico que deben tener los profesores que se acojan a esta opción.

El trabajo ha conllevado una intervención escolar que ha tenido lugar en tres centros educativos mallorquines: el IES Felanitx, el colegio La Inmaculada y el CEIP Costa i Llobera. Con un total de 214 alumnos y 8 profesores, y en 2 cursos escolares o fases de investigación-acción, hemos recogido los datos que han permitido el estudio de la competencia plurilingüe.

RESUMEN

La nostra tesi doctoral pretén investigar la manera en què es desenvolupa la competència plurilingüe en context escolar. Per això descriurem d'una part, les estratègies i recursos que un conjunt d'alumnes utilitzen al enfrontar-se a activitats multilingües i d'una altra, la visió del professorat a l'adoptar un enfocament que suposa treballar amb diverses llengües.

Per a aconseguir el nostre objectiu, posarem en pràctica una didàctica del plurilingüisme, concretitzada a través dels enfocaments plurals de les llengües. De manera específica, ens acollirem al paradigma d'éveil aux langues i de la intercomprensió de llengües de la mateixa família.

Alguns aspectes caracteritzen la competència plurilingüe: l'existència d'un únic repertori constituït per totes les llengües que, a diferents nivells, coneix el parlant, la movilització de recursos encarregats de la seva gestió i el despertar d'una consciència metalingüística. La nostra recerca s'articula en base a aquests elements, que descrivim una vegada fomentada l'emergència de l'esmentada competència.

Així, analitzarem els coneixements lingüístics i no lingüístics que sol·liciten estudiants de diferents etapes educatives, al fer servir, en el marc de les seves assignatures curriculars, llengües que desconeixen. També posarem atenció als efectes que provoca la manipulació lingüística, com l'activació d'habilitats intercomprensives i la reflexió sobre les llengües posades en joc.

Més enllà de l'estudi del discurs dels alumnes, també analitzarem la perspectiva docente al posar en pràctica un enfocament que contempla la diversitat lingüística. A través del treball col·laboratiu entre professors i investigadors, es revel·len les qüestions més significatives d'allò que suposa l'adopció d'un tal paradigma, com els principals obstacles, la metodologia utilitzada o el domini lingüístic que han de tenir els professors que s'acullin a aquesta opció.

El treball ha comportat una intervenció escolar que ha tingut lloc a tres centres educatius mallorquins: l'IES Felanitx, el col·legi La Inmaculada i el CEIP Costa i Llobera. Amb un total de 214 alumnes i 8 professors, i en 2 cursos escolars o fases d'investigació-acció, hem recollit les dades que han permès l'estudi de la competència plurilingüe.

ABSTRACT

Our thesis hope to investigate the way the plurilingual competence is developed in school context. For that, we will describe, on one hand, the strategies and ressources that a group of students use to face multilingual activities and, on the other hand, the teachers vision at the moment they take an approach that involves the work with several languages.

In order to get our aim, we will put in practice a didactics of plurilingualism, concertized trough the plural approaches of the languages. Specifically, we will embrace the paradigm of the *éveil aux langues* and of the intercomprehension of languages of the same family.

Some aspects typify the plurilingual competence: the existence of one unic repertoire made from all the languages that, in different levels, the speaker knows, the mobilisation of ressources responsables of its management and the awaken of a metalinguistic awareness. Our research articulates in basis of these elements, that we describe once the named competence appears.

So, we will analyze the linguistics and non linguistics knowledges that students belonging differents educational grades request, when using languages that they didn't learn, on the frame of their curricular areas. We will focus also our attention on the effects that the linguistic manipulations causes, as the activation of intercomprehensives skills and the reflection about the languages put into play.

Beyond the discourse of the students, we will analyse as well the teachers perspective when they put in practice an approach that take into account the linguistic diversity. Through the collaborative work between teachers and researchers, we reveal the most important questions of what the work with a such paradigm means, like the main obstacles, the methodology used or knowledges about the languages that the teachers working with this approach should have.

The study has implied an scholar intervention that had place in three mallorquin educational centres: IES Felanitx, col·legi La Immaculada and CEIP Costa i Llobera. With an amount of 214 students and 8 teachers, and in 2 school years or research-action phases, we have collected the data which have allowed the study of the plurilingual competence.